

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 14/22
Luxembourg, 25. januar 2022

Sodba v zadevi C-181/20
VYSOČINA WIND

Sodišče je delno razveljavilo Direktivo 2012/19 o odpadni električni in elektronski opremi, in sicer v delu, v katerem je s to direktivo proizvajalcem fotonapetostnih panelov naložena obveznost kritja stroškov ravnanja z odpadki iz teh panelov, če so bili ti dani na trg pred datumom začetka veljavnosti navedene direktive

Poleg tega ta direktiva nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki kritje teh stroškov nalaga uporabnikom fotonapetostnih panelov, danih na trg po datumu začetka njene veljavnosti

Češka družba Vysočina Wind upravlja sončno elektrarno, ki je opremljena s fotonapetostnimi paneli, dani na trg po 13. avgustu 2005.

V skladu z obveznostjo, določeno v češkem zakonu št. 185/2001 o odpadkih (v nadaljevanju: zakon o odpadkih),¹ je sodelovala pri kritju stroškov ravnanja z odpadki iz fotonapetostnih panelov in je zato v letih 2015 in 2016 plačala prispevke.

Ker pa je družba Vysočina Wind menila, da ta obveznost plačila prispevkov izhaja iz nepravilnega prenosa Direktive 2012/19 o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO)² in da plačilo teh prispevkov pomeni škodo, je pri čeških sodiščih zoper Češko republiko vložila odškodninsko tožbo. V tem okviru je družba Vysočina Wind trdila, da je določba zakona o odpadkih, ki določa obveznost plačila prispevka za uporabnike fotonapetostnih panelov, v nasprotju s členom 13(1) Direktive o OEEO, ki proizvajalcem električne in elektronske opreme, in ne njenim uporabnikom, nalaga kritje stroškov ravnanja z odpadki iz opreme, dane na trg po 13. avgustu 2005.

Ker je bilo tožbi, ki jo je vložila družba Vysočina Wind, ugodeno tako na prvi stopnji kot v pritožbenem postopku, je Češka republika pri Nejvyšší soud (vrhovno sodišče, Češka republika) vložila kasacijsko pritožbo.

Sodišče, ki mu je to zadnjenavedeno sodišče predložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, je odločalo v velikem senatu in se je po eni strani izreklo o razlagi in veljavnosti člena 13(1) Direktive o OEEO, na drugi strani pa je pojasnilo pogoje za uveljavljanje odgovornosti države članice za kršitev prava Unije v okviru prenosa direktive.

Presoja Sodišča

Sodišče je z jezikovno razlago Direktive o OEEO, prvič, potrdilo, da **so fotonapetostni paneli električna in elektronska oprema** v smislu te direktive, tako da mora biti v skladu s členom 13(1) te direktive kritje stroškov ravnanja z odpadki iz teh panelov, ki so bili dani na trg od 13. avgusta 2012, ko je začela veljati ta direktiva, naloženo proizvajalcem navedenih panelov, in ne, kot določa češka zakonodaja, njihovim uporabnikom.

Drugič, Sodišče je preučilo veljavnost člena 13(1) Direktive o OEEO v delu, v katerem se ta določba uporablja za fotonapetostne panele, dane na trg po 13. avgustu 2005, torej pred začetkom veljavnosti te direktive.

¹ Člen 37p zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů (zakon št. 185/2001 o odpadkih in spremembi nekaterih drugih zakonov).

² Direktiva 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o odpadni električni in elektronski opremi (OEEO) (UL 2012, L 197, str. 38; v nadaljevanju: Direktiva o OEEO).

V zvezi s tem je Sodišče najprej opozorilo, da čeprav načelo pravne varnosti nasprotuje uporabi novega pravnega pravila za položaj, ki je obstajal pred začetkom njegove veljavnosti, iz njegove sodne prakse prav tako izhaja, da se novo pravno pravilo uporablja takoj za prihodnje učinke položaja, ki je nastal med veljavnostjo starega predpisa in za nove pravne položaje.

Sodišče je tako preverilo, ali uporaba pravnega pravila iz člena 13(1) Direktive o OEEO, v skladu s katerim morajo proizvajalci, in ne uporabniki, zagotoviti kritje stroškov ravnanja z odpadki iz fotonapetostnih panelov, ki so bili dani na trg po 13. avgustu 2005, ko so ti paneli postali ali bodo postali odpadki od datuma začetka veljavnosti direktive, lahko vpliva na položaj, ki je nastal pred začetkom veljavnosti te direktive, ali pa ta uporaba, nasprotno, ureja bodoče učinke položaja, ki je nastal pred začetkom veljavnosti navedene direktive.

Ker pa je ureditev Unije, ki je obstajala pred sprejetjem Direktive o OEEO, državam članicam prepuščala odločitev, da stroške ravnanja z odpadki iz fotonapetostnih panelov krijejo bodisi trenutni ali predhodni imetniki odpadkov bodisi proizvajalec ali distributer fotonapetostnih panelov, **Direktiva o OEEO vpliva na položaje, ki so nastali pred začetkom veljavnosti te direktive v državah članicah, ki so se odločile, da kritje teh stroškov naložijo uporabnikom teh panelov, ne pa njihovim proizvajalcem, kot se je zgodilo v primeru Češke republike.**

V zvezi s tem je Sodišče pojasnilo, da za novo pravno pravilo, ki se uporablja za predhodno nastale položaje, ni mogoče šteti, da je v skladu z načelom prepovedi retroaktivnosti pravnih aktov, če *a posteriori* in nepredvidljivo spreminja porazdelitev stroškov, ki se jim ni več mogoče izogniti. V obravnavanem primeru pa **proizvajalci fotonapetostnih panelov pri zasnovi panelov niso mogli predvideti, da bodo morali pozneje zagotoviti kritje stroškov ravnanja z odpadki iz teh panelov.**

Glede na navedeno je Sodišče **odločilo, da člen 13(1) Direktive o OEEO ni veljaven v delu, v katerem se s to določbo proizvajalcem nalaga kritje stroškov ravnanja z odpadki iz fotonapetostnih panelov, danih na trg med 13. avgustom 2005 in 13. avgustom 2012.**

Tretjič, Sodišče je potrdilo, da to, da se v zakon o odpadkih vključi določba, ki uporabnikom fotonapetostnih panelov nalaga obveznost plačevanja prispevka, ki je v nasprotju z Direktivo o OEEO, več kot en mesec pred sprejetjem navedene direktive, samo po sebi ne pomeni, da je Češka republika kršila pravo Unije, ker ni mogoče šteti, da je uresničitev cilja, ki ga določa navedena direktiva, resno ogrožena, preden ta postane del pravnega reda Unije.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793